

ALOM!

J

4. sz.

AR Főhízlés Egyszer

paszeget és az országot

és és ládagyar

1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100

ak legjobb borotvát az ország gyártmánya

st ujonnan parálva, st hagy utánna

EAL

ban, 5 kg. vétel

drász

nd 30.

gipar R-t.

fon: 107.

inőségű, modfarku nemet valamint

WEIG

UL 37-38 (saját ház)

DD

ek, valamint kedése, ügygyermekta. rabkik és ny mellett nem felelő m.

óra

MEKESZTŐSÉG, KIADÓ HIVATAL ÉS NYOMDA

Kolozsvár, St. Baron P. P., (Brassai-utca) 10

Yelét: Szerkesztőség a kiadóhivatal — 977 H. N. Sz. — 558

A iratok kizárólag a szerkesztőségnek címzendők. Kéziratokat nem adjunk vissza

WIKELLET

ELŐFIZETESI ARAK

Romániában	
Egész évre	— — 750
Félévre	— — 380
Negyedévre	— — 200
Egy hónapra	— — 70
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 cz
Egy szám	— 1-50 cz

1924 május 7 Szerda

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 102. szám

5684. Ijar 3

Erdély vámszedője

Megszoktuk már liberális miniszterektől és egyéb hatalmasságoktól, hogy nincs a világon olyan kérés, amit a legnyújasabb arccal meg ne hallgatnának és meg ne ígérnének. Talán ebben rejlik a liberálisok kormányzó művésze, a kiapadhatatlan örök ígéretekben, amelyeknek hacsak századrésze válnék valósággá, Románia lenne a világ legboldogabb országa. És ki merné kétségbevonni egy ígértnél, pláne ha felelős helyről hangzik el, hogy annak legalább kisebbik fele nem teljesül. A kereskedelemügyi miniszter kétnapos kolozsvári tartózkodása alatt, a liberális tradíciókhoz híven, ugyancsak nem fukarkodott az ígérésekkel. Minden panaszkodó küldöttségnek ígért valamit, a legtöbbször egy-egy törvényjavaslatot, amely majd segíteni fog minden bajon.

Csupán egyetlen pontnál tagadta meg Tancred Constantinescu a jól bevált liberális politikai metódust, ez pedig akkor volt, amikor a kereskedők küldöttsége a spekulatív felüggesztését és a kereskedelem szabadságának visszaállítását követelte. A miniszter ennél a pontnál nem ígért semmit és aki akarja, ezt jó jelnek is tekintheti.

A legfigyelemreméltóbb azonban amit a miniszter Erdély gazdasági szerepéről mondott. Tancred Constantinescu ismét leszögezte a közismert tényt, hogy Erdély a kiaknázhatatlan kincsestáza Nagyromániának, amelynek bányái és ipara messze túlszárnyalják a birodalom összes többi részeinek teljesítőkéességét. De nyomban hozzátette a miniszter, hogy ezt a mérheterlen kincset az állam nem dobhatja oda a magántőke prédájául, hanem az államnak ott kell állania az erdélyi kincsek mellett, mint vámszedőnek. Teljesen egyetértünk a miniszterrel, amikor arra céloz, hogy a magántőke prosperálásából az állam is megkövetelheti a maga hasznát. Az állam csakugyan az ország összes javainak vámszedője, de itt a dolognak olyan kihangsúlyozásával állunk szemben, amely könnyen keltheti fel az aggodalmat, hogy az erdélyi kincseknél más vámtarifára gondol a kormány, mint az ország többi részeiben. Nem egyszer hangzott el a panasz Erdély közgazdasági köréből, hogy a liberális kormány gyarmatnak tekinti Erdélyt, amelynek javait kényekedve szerinti használja el. A mostani miniszteri kijelentés ezt a panaszt megerősíteni látszik és kifejezett kormányprogrammá emeli. Nem hisszük, hogy az állam jó üzletet csinálna ezzel a megkülönböztetett erdélyi vámtarifával. Mert a helyes vámpolitikának nemcsak ebben a szimbólikus alkalmazásában, de tényleges gazdasági életben is számolnia kell a piac helyzetével és teherbíróképességével. Erdély teherbírása már az eddigi experimentumok hatása alatt is tulontul próbára van téve. Minden újabb megterhelés csak távolabb vetheti a célt és végső eredményként azt érheti el, hogy megakad a termelés és nem lesz produktum, amely után a mohó vámszedő vámkokat szedhetne.

Az angol konzervatívok Macdonald megbuktatására készülnek

London, május 6. A konzervatív politikusok körében egyre nagyobb nyugtalanság és elégedetlenség észlelhető a munkáskormány ellen, mert Ramsay Macdonald tervbevette, hogy a védővámokat teljesen megszünteti. A konzervatívok ezért már a parlament csütörtöki ülésén bizalmatlansági indítványt nyújtanak be a kormány ellen. Szerintük a védővám eltörlése azt eredményezné, hogy az amugy is nagy munkanélküliség még jobban megnövekedne. A konzervatívok bizalmatlansági indítványát Lloyd George és hívei jelentékeny részének támogatásában. Macdonaldnak ezek szerint még ha el is vetik az indítványt, csak néhány szónyi többsége lehet.

A kereskedelmi miniszter kolozsvári ígéretei

Ünnepi bankett három miniszter tiszteletére. A kereskedelmi szakmák küldöttségei a miniszter előtt. Tőzsdét és tizféle új törvényt kap Kolozsvár. A kormány támogatni fogja a kolozsvári mintavásárt

Megkezdik a magánvállalatoknál fennálló adósságok kifizetését

(Cluj-Kolozsvár, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Sfatu Negustoresco kolozsvári fiókja Constantinescu Tancred kereskedelem- és iparügyi miniszter tiszteletére tegnap este 10 óráig terjedő vacsorát rendezett, amelyen az ünnepeltet kívül a Kolozsváron tartózkodó Constantinescu Alexandru földmívelésügyi és Lepadatu kultuszminiszterek is megjelentek. A banketten az első pohárköszöntőt Constantinescu földmívelésügyi miniszter tartotta, aki a királyra üritette a pohárát, majd Evian Juon dr. és Somogyi Miksa emelkedtek szólásra, akik a szabad kereskedelem fontosságát hangsúlyozták és a kereskedelemügyi minisztertől a kereskedelem szabadságára irányuló kezdeményező lépéseket sürgették.

Az állam mint az erdélyi vagyon vámszedője

Constantinescu Tancred miniszter válaszbeszédében vázolta a kormány gazdasági programját. Ez a program azonban nem keltett nagy megnyugvást az érdekelt kereskedelmi és ipari körökben. A miniszter ugyanis egy szóval sem emlékezett meg a készülő komercializációs törvényjavaslatról, a szabadkereskedelm kérdését pedig azzal intézte el, hogy az uzsorátörvény tulajdonképpen nem jelenti a kereskedelem szabadságának súlyos korlátozását.

Beszédét azzal kezdte, tudatában van annak, hogy Erdély és Bánát kereskedelmi, ipari és közlekedésügyi téren is előtte jár az okiráltság. Az ország széntermelésének 80 százalékát Erdély adja, amelynek erdejai és bányái a nyersanyagok szinte kimeríthetetlen forrását képezik. Éppen ezért nem engedhető meg, hogy ebből a gazdag forrásból az erdélyi és bánági magántőke erősödjön és gyarapodjon, hanem ott kell állandóan állani az államnak is, mint vámszedőnek.

Ez az alapelv fog kidomborodni a bányatörvényben is, amelyet elsőnek terjesztenek a gazdasági törvények közül a parlament elé. Kellő becsüléssel van a miniszter az erdélyi földgázforrások iránt, amelynek kérdését szintén törvényhozásilag fogják rendezni. A rendezés után pedig hozzá kezdenek ennek kihasználásához s a miniszter ígéretet tett arra nézve, hogy Kolozsvár városa is ellátást nyer a legközelebbi földgázforrásokból. Sürgős feladatnak tartja a miniszter a kereskedelmi és iparkamarákról szóló törvényjavaslat tető alá való hozatalát, mert ettől függ a kolozsvári tőzsde kérdése is. Az ipar hathatósabb védelmét a kormány tanulmány tárgyává tette és ebben a kérdésben törvénytervezettel lép a parlament elé.

Látogatás a Renner-börgyárban

Ma délután fél tíz órakor Tancred Constantinescu földmívelésügyi miniszter Blankenberg Nándor dr. iparfelügyelő és dr. Böszörményi Sándor, a Munkaadók Országos Szövetségének titkára kíséretében autón a Renner-börgyárba hajtatott, ahol a gyár vezetősége kíséretében megtekintették a gyártelepet.

Dél előtt fél tizenkét órakor pedig a kereskedelmi és iparkamara helyiségében a különféle kereskedelmi és ipari szakmák képviselőit fogadta a miniszter. Meghallgatta a küldöttségek panaszait és orvoslásul egész sereg törvényjavaslatot ígért meg. A minisztert a kereskedelmi és iparkamara nevében Negrutiu, a kamara elnöke fogadta, aki rövid szavakban üdvözölte a minisztert, kifejtette, hogy a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarának Tancred Constantinescu az első miniszteri vendége, akit

arra kért, hogy mielőtt kereskedelmi, ipari és gazdasági kérdésekben döntene, hallgassa meg a kamarának a véleményét is.

Törvény készül a kamarák hatáskörének kibővítésére

A kereskedelemügyi miniszter válaszában kijelentette, hogy minisztersége óta elsőnek a kolozsvári kereskedelmi és iparkamarát látogatta meg, még mielőtt a bukaresti kamarát meglátogatta volna. Kifejtette, hogy eddig is mindig figyelembe vette, sőt igen sokszor ő maga kérte ki a kamarák véleményét. Most éppen egy törvényjavaslaton dolgozik, amely nagyobb hatalmat fog adni a kamaráknak azzal, hogy hivatalos hatáskörüket kibővíti és intézkedési joggal ruházza fel őket. Majd a gabonakereskedelm standardizálásáról beszélt a miniszter és ennek kapcsán kifejtette a pénzügyi krízisről vallott véleményét, amelynek szerinte két oka is van.

Elsősorban a kormányt terheli a felelősség a krízisért, azért, mert a vállalatokkal szemben fennálló adósságait nem fizeti ki. Ez az ok azonban meg fog szünni, mert a kormány hozzákezd a magáncégeknek fennálló tartozásainak rendezéséhez. Egyelőre egymilliót utaltak ki erre a célra, de a hátralékos összeg kifizetésére is sor kerül. A pénzügyi krízis második okát a miniszter a bankjegydeflációban látja. A defláció politikáját azonban a gazdasági konszolidáció szempontjából továbbra is szükségesnek tartja és azt véli, hogy a defláció okozta krízisnek csak muló hatása van.

Különben is az export-import mérlege igen kedvezőnek mutatkozik, ami legbiztosabb támasza az ország gazdasági egyensúlyának. Az elmúlt évben háromszázötvenmillió lejjel haladt meg az export az importot, ez évben pedig valószínűleg kétmilliárdal is meg fogja haladni az exportált áruk értéke az importáltakét.

A munkaadók a záróra meghosszabbításáért

Constantinescu miniszter beszéde után az egyes kereskedelmi és ipari szakmák küldöttségei terjesztették a miniszter elé sérelmeiket és kívánásaikat.

Elsőnek a Munkaadók Országos Szövetségének megbízásából Tuffli Richárd beszélt, aki memorandumot nyújtott át a miniszternek, amelyben az érdekelt az ostromállapot miatt korlátozott záróra meghosszabbítását kéri.

Constantinescu miniszter magához vette a memorandumot és ígéretet tett arra nézve, hogy a zárórát éjjel két óráig meg fogja hosszabbítani.

Ezután dr. Hatiegan Emil a transzportilletékek ügyében interpellált. A miniszter válaszában kijelentette, hogy a kormány állandóan napirenden tartja ezt a kérdést és legközelebb gyökeresen rendezni fogja az ügyet törvényhozási uton.

Tőzsdét kap Kolozsvár

Negrutiu kamarai elnök ezután a súlyos adóterhek ellen panaszkodott. Caciula kamarai titkár pedig az inasotthon kérdését tette szóvá. Constantinescu miniszter válaszában leszögezte, hogy törvényjavaslatot fog kidolgozni, amelynek értelmében az ipari vállalatok és bankok mérlegszerinti jövedelmük öt ezrelékét az inasotthon céljaira kell beszolgáltatassák. Ezen az uton körülbelül tízmillió lej fog begyűlni, amihez a kormány még négy milliót ad a maga részéről, hogy megkezdhessék az inasotthonok felépítését.

A miniszter azután ígéretet tett, hogy a

Kolozsváron tartandó árumintavásárt a kormány teljes mértékben támogatni fogja. Majd a tőzsdéről szólva kijelentette, hogy ezt a kérdést a kereskedelmi kamaráról szóló törvény keretében kívánta megoldani, de ha Kolozsvár kereskedő társadalma annyira ragaszkodik a tőzsde felállításához, ő hajlandó a tőzsdét azonnal engedélyezni. A miniszter kijelentését a megjelentek zúgó tapssal vették tudomásul.

Az adótörvények helytelen alkalmazása ellen

Sener Pop azután a vámraktárak felállítását sürgette, amit a miniszter meg is ígért. Anghel pedig az adótörvények sérelmes alkalmazása miatt interveniált.

A miniszter az intervencióra kijelentette, hogy az adótörvények jók, csupán azoknak alkalmazásánál történhetnek hibák egyes hatósági közegek részéről. Igéretet tett arra nézve, hogy interveniálni fog a pénzügyminiszternél a rendeletek sérelmes végrehajtása miatt és körrendeletekben fogják tudatni az egyes pénzügyi hatóságokkal az adózási rendeletek pontos végrehajtási utasítását.

Jilescu mérnök beszéde után, aki a kereskedelmi élet normalizálásának szükségességét hangoztatta, Constantinescu miniszter rövid szavakkal búcsút vett a kamara vezetőitől.

A kereskedelemügyi miniszter a mai esti gyorsvonattal Bukarestbe tér vissza.

Az Erdélyi Zsidóság Központi Jogvédelmi Irodája

IV. sz. közlemény

1. Felkérjük az összes vidéki jogvédő bizottságokat, hogy vezetőjük címét haladéktalanul közöljék, hogy a szükséges nyomtatványokat megküldhessük.

2. Felhívjuk az árvaházak, árvagondozók vezetőségét, özvegyeket, gyámokat és gondnokokat, hogy gyámoltjaik, gondnokoltjaik részére az állampolgári bizonylatok beszerzéséről a helyi jogvédő bizottságok útján gondoskodjanak.

3. Az illetőségi, vagy születési bizonyítványokról, valamint minden egyéb okmányról, melyek az állampolgárság elismerése érdekében hatóságoknak beterjesztendők, közjegyzői másolat készítenő és ezek nyújtandók be.

Kolozsváriak figyelmébe:

4. Felhívjuk a Piata Unirii (Főter), Regina Maria (Deák Ferenc), Cal. Victoriei (Kossuth L.) és Calea Regele Ferdinand (Ferenc József) utca zsidó lakosait elsősorban, de általában minden érdekeltet, hogy a szükséges utbaigazítások megadása céljából saját érdekükben jogvédő irodánkban (Calea Regele Ferdinand 48. szám alatt) minden délután 3—6 óráig feltétlenül megjelenjenek.

Az Erdélyi Zsidóság Központi Jogvédelmi Irodája

Dr. Klein Miksa ügyvezető igazgató.

— **Szenzációs premier küszöbén.** A clujai mozgók vezetője tegnap meghívta az itteni sajtó és kritika néhány exponensét és előzetes vetítésben bemutatta nekik az amerikai Selig-filmgyár egyik legújabb vadállat-filmjét, mely most csütörtökön kerül bemutatásra az Urania-mozgó vásznán. A legcsekélyebb túlzás nélkül állíthatjuk, hogy ez a film páratlan a maga nemében. Vakmerőbb mutatókat természetesebb miljöben még a legmerészebb fantázia sem tudhat elképzelni. A legacélosabb idegzet sem állhat ellent ezeknek a nagystílusú attrakcióknak s a filmet legáltalában a minden izgalom filmének nevezhetjük el. Valóban kitejéző címet kapott a „Dzsungel csodái” elnevezésben. A film ezenfelül tele van egzotikus szépségekkel, melyeket valóban művészi érzékkel válogattak össze ehhez a filmhez. A látottak összegezésékepen el kell ismernünk, hogy ez a film alig nélkülöz csak egyet is ama imperatívusok közül, melyekkel a modern embert, a közönség minden rétegét meg lehet hódítani.

Kitűzték Károlyi Mihály és társai pörének főtárgyalását

Mag nem jelenésük esetén in contumaciam ítélkeznek felettük. Enyhébb elbírálatot ígérnek a nem exponált emigránsokra. Elkészült a vádirat az októberi forradalom ellen

(Budapest, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Károlyi Mihály gróf és nyolc társa: Garami Ernő, Buchinger Manó, báró Hatvany-Deutsch Lajos, Hoek János, Jászi Oszkár, Lovászi Márton, Linder Béla és Szende Pál ellen elkészült a vádirat, amely részletesen foglalkozik az októberi forradalom vezéreinek négyéves külföldi szereplésével. Az ügyészség az állam és a nemzet megbecsülése ellen elkövetett büntető cselekmények ellenében és időben olyan híreket terjesztettek Magyarországról, amelyek nemcsak a büntetőtörvénykönyvbe ütköznek, de megnehezítették Magyarország helyzetét a külföld előtt és ezáltal súlyosították a békefeltételeket.

Az írásban elkövetett bűncselekményeken

Hadifogoly Berger Emánuel kétszeres eltűnése

Kilenc évig hitték halottnak, míg megkerült és újra elveszett. Állítólag Kolozsváron letartóztatták az orosz hadifogságból hazatért viski tanítót

(Cluj-Kolozsvár, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Berger Emánuel viski zsidó tanító 1914 őszén megegyezően megcsókolta a feleségét, hét apró gyermekét, azután szabályosan elment a háborúba, egy évig ide-oda hanykolódott a csatatereken és küldözgette szorgalmasan a rózsaszínű tábori lapokat a feleségének, meg hét gyermekének, aztán mikor már éppen egy esztendő elmulott, hogy elszakadt hazulról, egyszerre elmaradtak a tábori lapok és senki sem tudta, hová fújta el a nagy háború szele a viski kis tanítót, hét apró gyermeknek az apját.

Berger Emánuel eltűnik

Csak a kósza hír vetődött el nagynéha a viski kicsi zsidó háza, hogy egyszer a reményesség, mászor a keserű gyász kinjával marcangolja a magára maradt asszony és a hét apró gyerek szívét.

— Elcsúszott, meghalt — mesélték egyszer a messzi földről hazafelé kóborló hír kósza hordozói — fogságba esett, sokan látták élve — vigasztalták máskor a bizakodó szegény asszonyt a hazavetődő katonák.

Azután, ahogy multak a hónapok és az évek, már a hír sem jött el estélí vizsgálatásul a kis falusi háza, a szegény asszony már özvegynek hitte magát s mind a két szemét kisírta elveszettnek hitt ura után. Már mindenki halottnak hitte a viski zsidó tanítót, amikor egy két héttel ezelőtt a sógorának, Brawer Mann Mártonnak, aki kereskedő Szatmáron, egy ungvári napilap akadt a kezébe, a nyomtatott sorok egyszerre fogni kezdtek vele, nem tudta, higy-e a szemének és nagy-sokáig tartott, amíg végig tudta olvasni a cikket, ami ilyenformán szólt:

Az első életjel

„Kurucz Lajos ungvári pincér a háború kitörésekor mint közkatona vonult be a házi ezredhez. 1915 őszén hadifogságba esett. Kurucz Lajos mintegy házomszáz társával a napokban érkezett haza egy hadifogolyszállítmánnyal Oroszországból. Ruszinszkói illetőségi csak kettő volt a hadifoglyok között, Kuruczon kívül egy Berger Emánuel nevű zsidó tanító, aki egy felvidéki falucskát vall szűkebb otthonának.

Kurucz tegnap beállított szerkesztőségünkbe és érdekes dolgokat mondott el Oroszországról, a hadifogságról és hazatéréséről. Az érdekes elbeszélést a következőkben adjuk:

— Aki dolgozik Oroszországban, az tisztességesen megélhet. Rengeteg sok hadifogoly van még odakint, akiknek nagyrésze nem is kívánczik haza. Engem és társaimat azonban, noha jó dolgunk volt, hajtott a honvágy. A legelső tavaszi transzporttal utnak indultunk. Nekem 400 cservényec megtakarított pénzem volt, míg Berger Emánuelnek 3000 cservényec volt birtokában. Lavocsnéig minden baj nélkül szerencsésen meg is érkezünk. Itt azonban alaposan elbántak ve-

külül az ügyészség vádat emel Károlyi Mihály és társai ellen külföldön elhangzott magyargyalázó beszédekért is. A szenzációs monstropörben valószínűleg május huszadikán lesz a főtárgyalás. Előzőleg a hivatalos lapban megidézük a vádlottakat és meg nem jelenés esetén in contumaciam fognak felettük ítélkezni. Azoknak az érdekeltek, akik enyhébb bűncselekményeket követtek el, az igazságügyminiszter, illetőleg az ügyészség úgy intézkedik, hogy amennyiben a nyomozólevél visszavonása után három hónapon belül a terhelt jelentkezik az ügyészségnél és számot ad viselt dolgairól, ügyét enyhén fogják elintézni. Az eljárás gyorsabb lefolytatására az ilyen ügyekben való döntést a budapesti főügyészség területén a királyi főügyésre ruházta az igazságügyminiszter.

lünk. A lengyel határőrök minden pénzünket elkobozták, majd levetkezettük, úgy hogy nekem egy vasuti munkás rongyába kellett hazajönnöm mezitláb. Az egész vagyonom egy cservényecből állott, amit véletlenül át sikerült csempészniem.

A lengyel határon történt dolgokról természetesen azonnal jelentést tettünk a csehszlovák határőrségnek, akik jegyzőkönyvet vettek fel esztünkről. Kíváncsi vagyok, hogy visszakapom-e egyszer keservesen összekuporgatott vagyonomat? Természetes, hogy Bergertől a 3000 cservényecet elvették. El lehet képzelni az ő kétségbeesését is.

— Itt maradok Ungváron és igyekezni fogok régi szakmámban elhelyezkedni.

Hiába keresik Bergert

Bizony nem nehéz elképzelni Bergernek az elkeseredését sem, amiről olyan nagy részvétellel emlékezett meg hadifogoly kényeres pajtása, Kurucz Lajos, az ungvári pincér, de könnyebb elképzelni Brawer Mann Mártonnak az örömét, aki nem gondolt a háromezer cservényecre és rögtön vonatra ült, hogy felkeresse az éveken keresztül elvesztettnek hitt sógorát. Apjával együtt, aki Nagyszöllősen lakik, Ungvárra utazott, ahol legelőször is az említett lap szerkesztőségébe kopogtattak be, de ott semmit sem tudtak Kurucz Lajos hollétéről. Azután végigjárták az összes ungvári kávéházakat, hátha ráakadnak a volt hadifogoly pincérré, aki saját bemondása szerint Ungváron próbált elhelyezkedni régi szakmájában, de sehol sem akadtak a nyomára. Már minden reményről lemondottak és hazafelé indultak, amikor Királyházán az idősebb Brawer Mann egyik nagyszöllősi ismerőse elmesélte, hogy Nagyszöllősen egy ember érdeklődött utána, aki veje ügyében igen fontos dolgokat akart vele közölni.

Az eltűntnek másodszo is nyoma veszik

Mit volt mit tenni, megfordították az utirányt és Szöllőse utaztak, ahol megtudták, hogy egy falusi paraszt kereste őket azzal, hogy üzenetet hoz Berger Emánuelről, akit Kolozsváron másodmagával letartóztattak és arra kéri apósát, hogy utazzon Kolozsvárra és segítsen rajta. A hír hallatára a két Brawer Mann azonnal Kolozsvárra jött, ahol péntek óta szüntelenül járják a polgári és katonai hivatalokat, rendőrséget, hadbírószéket, szigurancát, törvényszéket és mindenféle elképzelhető fórumot, de Berger Emánuelről senki sem tud felvilágosítást adni.

Most az a helyzet, hogy Berger Emánuel kilenc esztendei hanyattatás után hazakerült, de mielőtt még láthatta volna övét, megint elveszett. Brawer Mann Márton ma délután az Uj Kelet szerkesztőségében panaszolta el sógorának rejtélyes tragédiáját s arra kért bennünket, írjuk meg Berger Emánuel másodszo eltűnésének egész történetét, hogyha valaki tud a hollétéről, értesítse róla Brawer Mann Mártont, aki Szatmáron lakik.

Szőrmefestés és gypjufestés

TAVASZI RUHAKAT A LEGSZÉBBEN TISZTÍT

„KRISTÁLY” GŐZMOSÓGYÁR CLUJ

Telefon 500

Telefon 500

Gypju és gypju-fonalfestés

Egykor kis kérdést alkalmával

A rabbi — Régi tak, akkor kieszelése bik legtöbb polémiát veszi. Így a rabbi m

A más — A tom határ népet a tét, mind minősített szent rabbi dellet, mi több hibá kellett fe azonban, való félel utcára lép

Tapint a közeli gyobb c minthogy igen volt hét, de chászid le szárnyasa utazni, es hez és be

— H dalkozva. Erre — A könnyebi azt monc mi vagy Na hát i vendégsz Hát mos

A va közli, h mássegé dani. A a kötele

Dolla (Áldott betölti a Ango (Áldott dött min Oszt (Áldott Ezt az ben van Ném (Áldott halálese

A sz volt, h nyire s tudva e szeretet mert ez ban, h azonban szetesen végre n

NE

társai

...ttük. Enyhébb
...t a vádirat az

Emel Károlyi Mihály
...elhangzott magyar-
...szencziós monstre-
...századikán lesz a
...ratalos lapban meg-
...eg nem jelenés esetén
...ettük itélkezni. Azok-
...nyhébb büncselekmé-
...igazságügyminiszter,
...y intézkedik, hogy
...él visszavonása után
...erhelt jelentkezik az
...ad viselt dolgairól,
...ézni. Az eljárás gyor-
...n ügyekben való dön-
...szség területén a ki-
...igazságügyminiszter.

tszeres

zett. Állítólag
...t viski tanítót

minden pénzünket el-
...k, úgy hogy nekem
...ba kellett hazajönnöm
...om egy cservényecéből
...került csempészenem.
...ent dolgozról természet-
...nk a csehszlovák ha-
...nyvet vettek fel ese-
...ogy visszakapom-e egy-
...rgatott vagyonomat?
...l a 3000 cservényecet
...az ő kétségbeesését is.
...ron és igyekezni fogok
...adni.

liába keresik Bergert
...pzelni Bergernek az el-
...yan nagy részvétellel em-
...enyeres pajtása, Kuruc
...de könnyebb elképzelni
...ő örömét, aki nem gor-
...yecre és rögtön vonatra
...eken keresztül elveszett-
...együtt, aki Nagyszőlősi
...hol legelőször is az em-
...kopogtattak be, de ott
...ez Lajos hollétérol. Azután
...vári kávéházakat, hátha
...oly pincérre, aki saját
...ron próbált elhelyezkedni
...l sem akadtak a nyomára.

demondottak és hazatér-
...zán az idősebb Braver
...smerőse elmesélte, hogy
...érdeklődött utána, al-
...olgokat akart vele közölni.
...t elitűntnek másodszo-
...nyoma veszik

egfordították az utirány
...megtudták, hogy egy fá-
...azzal, hogy üzenetet ho-
...Koloszváron másodmagá-
...kéri apósát, hogy utazzon
...ta. A'hir hallattára a ké-
...szvára jött, ahol péntek
...olgári és katonai hivata-
...roságot, szigurancát, tör-
...elképzelhető fórumot, és
...sem tud felvilágosítani

gy Berger Emánuel kilen-
...hazakerült, de mielőtt
...megint elveszett. Bra-
...tán az Uj Kelet szer-
...el sógorának rejtélye-
...ennünket, írjuk meg Be-
...tállásának egész histó-
...a hollétérol, értesitse ró-
...i Szatmáron lakik.

pu és gyapju-
...fonalfestés

Ez történt...

— Egykor és most... Egy zsidó a következő
kis kérdést vetette fel rabbijának egy mulatság
alkalmával:

— Miért mondják a mai
rabbik a droset állva? Hi-
szen a talmudban előfor-
duló tudóssink ülve tani-
totték előadásait. Viszont
miért járnak a mai rabbik
bottal? Hiszen a talmud
szerint az Isten a szenteket
minden rossztól megvédel-
mezi.

A rabbi a következő feleletet adta:
— Régebbi tudóssink, ha egy droset mond-
tak, akkor a benne levő tartalom saját maguk
kieszelése és szerkesztése volt. A mostani rab-
bik legtöbbje pedig a droseikban előforduló
polemiát már régen kinyomatott könyvekből
veszi. Így tehát nem illik, hogy a Tóra álljon,
a rabbi meg üljön.

A másik kérdésre pedig ezt felelte:
— A talmud szerint, fizetésül, hogy Egyip-
tom határában örökös ravasz kutyák a zsidó
népet a tiz csapás után az országból kienged-
ték, minden zsidó köteles a rabbi által tréflire
minősített szárnyasait kutyáinak dobni. A régi
szent rabbik folyton ellátták a kutyákat ele-
dellel, mivel a szárnyasokban előforduló leg-
több hibát tréflinek minősítették. Tehát nem
kellett féljenek a kutyáktól. A mai rabbik
azonban, kiknél ritkább a tréfli, a kutyáktól
való félelmükben bot nélkül nem mernek az
utára lépni.

Tochán Jenő, Petroseni

Tapintatos figyelmeztetés. Egy rebbe egyszer
a közeli faluba utazott. Természetesen legna-
gyobb chaszidjánál szállt meg. A rebbenek,
minthogy a chaszidnál jól érezte magát, nem
igen volt kedve hazautazni. Eltelt egy hét, két
hét, de eszeágában sem volt hazautazni. A
chaszid látván, hogy éléskamrája már kiürült,
szárnyasai kifogytak és a rebbe nem akar haza-
utazni, egy napon beállit feleségével a rebbe-
hez és bucsuzkodni akar.

— Hát hova utazol? — kérdi a rebbe cso-
dálkozva.

Erre a chaszid feleli:

— Amikor a rebbe eljött hozzánk, hogy
könnyebben tűrhessek el a rebbe szeszélyeit,
azt mondtam a feleségemnek, képzeljük el, hogy
mi vagyunk a vendégek, a rebbe meg a háziur.
Na hát illik, hogy olyan nagyon kihasználjuk
vendégszeretetét és olyan sokáig terhére essünk?
Hát most haza akarunk utazni.

Tochán Jenő, Petroseni

A valuta-bróche. Egy londoni jiddis lap
közli, hogy ezentul, akárcsak a kenyérré vagy
máseggyébre, a valutákra is kell áldást mon-
dani. A valuták Sulchan Aruchja szerint ezek
a kötelező benedikciók a következők:

Dollára: Sekajchaj ügvürószáj molé ojlom.
Áldott legyen az, akinek ereje és hatalma
betölti a világmindenséget. Dörgéskor mondják.)
Angol fontra: Sehakojl bóro lichvajdaj.
(Áldott legyen az, akinek dicsőségére terem-
dőtt minden.)

Osztrák koronára: Bojré pöri hoádomó.
(Áldott legyen a földi növény teremője.
Ezt az áldást mindenre mondják, ami a föld-
ben van.)

Német papírmárkára: Boruch dájjan emesz.
(Áldott legyen az igaz bíró. Ezt a benedikciót
haláleset hírére mondják.)

A szakál. A pozsonyi jesivában rendszeres
volt, hogy az idősebb bóchereket (kik több-
nyire szakált viseltek) nem hallgatták ki. Meg-
tudva ezt egy vidéki bócher, aki nem nagyon
szeretett tanulni, megnövesztette a szakálát és
mert ezáltal idősebbnek nézett ki, bizott ab-
ban, hogy nem fogják kihallgatni. Egyszer
azonban a pap előhívja, hogy feleljen. Termé-
szetesen nem tudott és felelet nélkül állt, míg
végre megszólalt:

— Rebbe, hát ez nem szakál?
Reich Ernő, Satu-Mare

Lemond a német kormány

**Marx kancellár vagy német nemzetit, vagy szociáldemokratát biz meg a
kabinetalakítással. Jobboldali polgári blokk készül**

(Berlin, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.)
A német kormány hivatalosan tájékoztatta a kül-
földi sajtót a választások eredményeiről. A közlés
szerint a szélsőséges pártok előretörését a súlyos
kültörpolitikai és külső katonai nyomásnak lehet be-
tudni. Remélik azonban, hogy a szakértőbizottsá-
gok javaslataival szemben eddig folytatott politika
továbbra is érvényesülni fog. A jelenlegi kormány
visszalép és a birodalmi elnök a legerősebb párt-
ból, valószínűleg a szociáldemokraták közül biz-
meg valakit a kormányalakítással.

Az utolsó táviratok szerint a német nemzetiek
kilencvenkilenc mandátumot kaptak és ugyanennyit
a szocialisták. A német nemzetiekhez hozzá
kell számítani a kilenc agrárszövetségi képviselőt
is, miáltal a párt a birodalmi gyűlés legerősebb
pártja lett. Nem lehetetlen tehát, hogy

**Marx kancellár a német nemzetieknek
fogja felajánlani az új kabinet meg-
alakítását,**

amivel a nagykoalíció megteremtése válik szüksé-
gessé. A jobboldali lapok máris követelik a pol-
gári blokk megalakítását, de a koalícióból ki akar-
ják rekeszteni a szociáldemokratákat. Ha a német
nemzetieknek sikerül kielégítő kültörpolitikai pro-
gramot adni, lehetséges, hogy

**a centrumpárt is belép az alakítandó
jobbaldali polgári blokkba.**

A kommunistapárt, amely hatvanegy mandá-
tumra támaszkodik, hír szerint meg fogja interpel-
lálni a kormányt a berlini szovjetdelegáció épüle-
tében tartott házkutatás és a belőle keletkezett
diplomáciai konfliktus miatt, amelyre azonnali
választ vár.

Végleges adatok még most sincsenek a vá-
lasztások eredményéről. Eddig négyszázhuszonkét
mandátum sorsáról tudnak, amelyek közül huszon-
négyet a német fajvédők, *kilencvenkilencet a na-
cionalisták*, negyvenet a német néppárt, ötven-
kettőt a centrumpárt, tizennégyet a bajor néppárt,
huszonháromat a német demokraták, *kilencvenki-*

lencet a szociáldemokraták, ötvenötöt a kommu-
nisták, míg a többi pártok tizennyolc mandátu-
mot kaptak.

Az 1920-ban lefolytatott legutóbbi választásokban
a 496 mandátumból a német nemzetiek hetvenegy,
a német néppárt hatvanöt, a centrumpárt hatvan-
nyolc, a demokraták negyven, a szociáldemokra-
ták száznyolc, a független szocialisták nyolcvan-
három, a kommunisták négy, a bajor néppárt
huszonegy, a bajor parasztszövetség négy és a
hannoveriek öt mandátumot kaptak.

A német birodalom harmincöt választási kör-
zetében négyszáznyolcvanhat kerületi listát nyuj-
tottak be az 1920. évi kétszázkilencvenhat listá-
val szemben és huszonhárom birodalmi választó-
listát az 1920. évi tizenöt ellenében.

**A kerületi listákon négyezeröttszáztizen-
négy jelöltet állítottak fel, a birodalmi
listákon pedig négyszázhuszonnyolc kan-
didálás történt.**

Mint ismeretes, a listás választórendszer mel-
lett nem meghatározott jelöltre, hanem a párt
három komplett listájára történik a szavazás és
minden hatvan ezer szavazat egy mandátumot je-
lent. A szabályzat szerint két választókerület
választási körzetet alkot és ha egy ilyen körzet-
ben valamelyik lista hatvan ezer szótöbbséget kap,
akkor még egy mandátumot nyer ezáltal. Az
ezenfelüli szavazatokat a birodalmi listára számít-
ják be, melyre minden párt a legfontosabb jelölt-
jeit kandidálja.

A legnagyobb választási terrort a kapóskeresz-
tesek és kommunisták fejtették ki. Különösen a
nacionalisták folytattak féktelen, brutális antisemita
propagandát. Szinte lehetetlen képet festeni a né-
met fajvédők zsidóellenes igazságairól, amelyre annyi
pénzt fordítottak, hogy külföldi antiszemita támo-
gatását kell feltételezni. Hír szerint a mérsékelt pár-
tok vizsgálatot fognak kérni annak megállapítására,
hogy ki fizette a fajvédők ezernyi szónokát, vá-
lasztási lapjait és pogromra uszító plakátjait.

Paraszt-tragédia a kolozsvári állomáson

Egy mérai gazdálkodó leszúrta vejét. Véres bosszút állt leánya megrontóján

(Cluj-Koloszvár, május 6. Az Uj Kelet tudó-
sítójától.) Tegnap délután három órakor a vasu-
nál szolgálatot teljesítő rendőrök hangos segély-
kiáltásra lettek figyelmesek. A rendőrök azonnal
a vasuti raktárak felé rohantak, ahonnan a segély-
kiáltás hallatszott és a raktáraktól alig néhány mé-
tornyire a földön egy félig eszméletlen embert ta-
láltak, akinek a hátából vastag sugárban ömlött a
vér. A rendőrök a súlyosan sebesült embert bevit-
ték a vasuti rendőrségre, ahol elmondotta, hogy
Fábián Mártonnak hívják és apósa *Hatházi János*
mérai gazdálkodó bosszúból megtámadta és egy
nagy konyhakéssel hátbaszurta.

A vasuti rendőrség telefonon jelentette a men-
tőket a történetéről, akik néhány perc alatt a hely-
színen teremték és a súlyosan sebesült Fábiánt
beszállították a sebészeti klinikára.

A rendőrség erőlyes nyomozást indított a tá-
madó gazdálkodó kézrekerítésére és a nyomozás-
nak a késő esti órákban meg lett az eredménye,
mert a bujkáló Hatházit sikerült letartóztatni.
Hatházi János erős, tagbaszakadt, kővér ember,
zsebéből vastag aranylánc látszik ki, nyugodtan
áll a jegyzőkönyvet vezető rendőrtiszt előtt és
lassu, vontatott hangon, minden megbánás nélkül
mondja el az esetet.

— Végre alkalom volt régen lappangó bossz-
szomut kielégíteni. Csak azt sajnálom, hogy az
utolsó pillanatban kissé reszketett a kezem és a
kés nem hatolhatott mélyebben leányom megrontó-
jának testébe.

A rendőrtiszt figyelmezteti Hatházit, hogy rész-
letesebben mondja el a történetet, mire a gondol-
kodó nyugodt, cinikus hangon a következők el-
mondásába kezd:

— Évekkel ezelőtt mint szegényember nem
birtam Mérában megélni és családomtól bucsut
véve Amerikába mentem dolgozni. Az Egyesült-
Államokban éveken keresztül nehéz munkával ke-
restem meg a kenyeremet, de a munkámnak meg
volt a foganatja, mert ötévi dolgozás után elég
szép vagyout spóroltam össze. Elhatároztam, hogy

itt élő családomat is kiviszem Amerikába és ez
irányban a szükséges lépések megtételére én is haza-
jöttem.

— Hazaérve megbotránkozva tapasztaltam, hogy
egyetlen leányom, aki időközben betöltötte a ti-
zennyolc évet, Fábián Mártonnal vadházasságra lé-
pett. A dolgon már nem lehetett változtatni, kény-
telen-kelletlen felszólítottam Fábiánt, hogy leányo-
mat tegye törvényes nejevé. Fábián huza-halasz-
totta a házasságot, míg megismerkedett egy másik
leánnyal és ettől kezdve a leányom helyzete való-
ságos pokol volt. Napirenden volt közöttük a ve-
szekedés, míg leányom megunva a sok szenvedést,
visszajött a szülői házhoz. Ekkor elhatároztam,
hogy leányom megrontóján bosszút fogok állni.

— Tegnap délután a hetivásár végeztével haza
akartam utazni, de a vasutnál megpillantottam Fát
biánt. Ellenálhatatlan erőtl hajtv zseemből egy
konyhakést rántottam elő és azt teljes erőből az
előlem menekülő Fábián hátába ütöttem. Az utolsó
prllanatban a kezem reszketni kezdett és a kést
nem birtam olyan mélyen áldozatom hátába ütni,
mint szerettem volna.

Egyebet nem tudok mondani, csak arra kérem
a kapitány urat, adjon engedélyt, hogy a központi
rendőrségre ne kísérjelek gyalog, mert nagyon
kellemetlen volna, ha mérai emberekkel találkoznék
és azok összeláncolt kezemet meglátnák. Kérem a
kapitány urat, engedje meg, hogy saját költsége-
men, rendőr kíséretében, kocsin tegyem meg az
utat.

Az erős, tagbaszakadt ember, aki hidegvérrel
szurta le leánya megrontóját, elhallgat és gondta-
lanul, mint aki jól végezte dolgát, szól a rendőrnek,
legyen szives és tegyen a szájába egy cigarettát,
mert összeláncolt kezevel e műveletre képtelen.

Hatházi Jánost ma délelőtt tizenegy órakor
ugyanabban az időten nikor a kórház *sebészeti
osztálya telefonon jelentette a rendőrségnek, hogy
a tegnapi beszállított Fábián Márton sérülésebe
belehalt*, kocsival átszállították a központi rendőr-
ségre, ahonnan holnap kísérik át az ügyészségre.

NE FÉLJEN!

Nem sir a gyermeke, ha Höfer-gyermekhintőporral és Höfer-gyermekkrémmel ápolja

Bukarestben is kikapott az olimpiai futballesapat

Bukarest válogatott—Nemzeti válogatott 2:1 (2:0)

(Bucuresti-Bukarest, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Óriási érdeklődés mellett folyt le ma délután a főváros legnagyobb sporttelepén Románia olimpiai válogatott csapatának Bukarest válogatottjaival való találkozása. A heves iramú, de nem szép sportot nyújtó mérkőzés szinte megdöbbentő eredménnyel végződött. A csupa elsőrangú erdélyi csapatokból többszörösen összeválogatott játékosokból álló olimpiai együttes 2:1 arányban súlyos vereséget szenvedett a gyengének tartott bukaresti csapattól. Az első félidőben az olimpiai válogatott alig jutott a labdához. Akcióit állandó balszerencse üldözte, minek következtében, a kapus hibájából is, a bukarestieknek sikerült két védhető állal megszerezni a vezetést. A má-

sodik félidőben némi fölényhez jutott a nemzeti válogatott, amelynek vizsgálóját Frech (Temesvár) rugta. A játék vége felé az olimpiai csapat összeszedte magát és mindenáron egyenliten akart, de a bukaresti védelem szilárdan megállotta a helyét és a mérkőzés a nemzeti válogatott 2:1 arányú vereségével végződött. A triálmérkőzés után az olimpiai bizottság gyűlésre ült össze, amely véglegesen kijelöli azokat a játékosokat, akik a párisi nemzetközi olimpiászon Románia sportját képviselni fogják. A gyűlés eredményéről még nem szivárogt ki hír, de nagyon valószínű, hogy a nemzeti válogatott ismételt kudarca után lényegesen ki fogják cserélni a benne eddig szerepelt játékosokat.

Sorozatos párt- és lapbetiltások Jugoszláviában

Feloszlatták a vajdasági Magyar Pártot. Betiltották a „Bácsmezei Napló“-t

(Szabadka, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szerb politikai élet az utóbbi hetekben rendkívül viharos volt, a kormányválságok és Pasicnak többször megismételt miniszterelnöki kinevezései egymást követték. A kormányzópárt helyzete nagyon meggingott és ez tette szükségessé, hogy a kormány erélyesebb rendszabályokkal készüljön a közelgő választásokra, mert másképpen csaknem lehetetlen, hogy többséget tudjon magának szerezni. Az első ilyen rendszabály a német kisebbség egyesületének, a Kulturbund-nak betiltása volt és ezt követte nyomon a Magyar Párt működésének betiltása is.

Május negyedikére hirdette a Magyar Párt becskerekai nagygyűlését, amelyen képviseltették volna magukat a párt összes vidéki szervezetei és amelyen a párt további állásfoglalása ügyében döntöttek volna. A párt vezetősége minsem sejtve gyülekezett Becskerekben, amikor hírülvették egyrészt a rendőrkapitány utján, másrészt a „Bácsmezei Napló“ külön kiadásából, hogy a szombat délben megtartott minisztertanácson a kormány Srskics belügyminiszter és Wilder belügyi államtitkár javaslatára elhatározta, hogy

a Magyar Pártot feloszlatja, az összes magyar pártszervezetek és egyesületek működését beszünteti

és a Magyar Párt május negyedikére Becskerekre hirdetett nagygyűlését betiltja.

Elképzelhető, hogy a rendelkezés milyen hatást váltott ki nemcsak a Magyar Párt körében, de az egész belgrádi politikai életben. A kormányhoz közelálló lapok azt írják, hogy a betiltást az irredentizmus tette szükségessé, amelynek a Magyar Párt melegágya volt, az

Imre Andor képkiallítása Nagyváradon

(Oradeamare-Nagyvárad, május 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Imre Andor nevével az erdélyi zsidó olvasóközönség eddig lapunknak egészen más helyén szokott találkozni. Imre Andor, fiatal egyetemi hallgató, a cluji Haggibbor egyik legjobb atléta, a romániai országos és egyetemi versenyek többszörös futó, gátfutó és magasugró díjnyertese, aki a Haggibbor színeit külföldi versenyeken is elismerésre méltó eredménnyel képviselte. A legutóbbi egyetemi évét, a jólismert okoknál fogva, külföldön, Németországban töltötte el. Ugy látszik ez a kényeszerű külföldi tartózkodás nem vált kárára. A zsidó atléta egyetemi hallgató mint új atakát kereső forradalmi művész érkezett vissza és mutatkozott be Nagyváradon. Az a hatvanegyházi kép, amelyet egy kis terembe zsufolva állított ki, nagy alkotóerővel és biztos kifejező készségről tesz bizonyosságot és vonalainak végtelenségig leegyszerűsített primitívsege sokszor szinte megdöbbentő a nézőt. Imre az új formák és kifejezési eszközök keresője. Ebben a lázas művészi keresésben nem egyedülálló jelenség. Németországban ma már alismert nagy iskolája van ennek a művészi forradalomnak.

A háború után néhány merészlátásu, te-

ellenzéki politikusok azonban azt hiszik, hogy a párt működésének betiltása csak

láncszeme a kormány választási előkészületeinek.

A jugoszláv klerikális pártban az a vélemény kerekedett felül, hogy ez az erőszakos intézkedés nem fogja a választás szempontjából azt a hatást eredményezni, amit tőle várnak, sőt emiatt az elhamarkodott lépés miatt kellemetlen órái lesznek még a kormánynak.

A nagy izgalom, amely a párt működésének betiltása és a vidéki magyar egyesületek felfüggesztése folytán keletkezett, még el sem múlt, amikor a kedélyeket egy újabb hír hozta izgalomba. A belgrádi kormány

a „Bácsmezei Napló“-t, amely a Vajdaság legelterjedtebb magyarnyelvű újságja, ma rendeletileg betiltotta.

A „Bácsmezei Napló“ ugyanis először külön kiadásban, majd a vasárnapi számában erős kritika tárgyává tette a kormánynak ezt az intézkedését, azt törvénytelennek és jogtalanannak minősítette és általában ugylátszott, hogy ebből az alkalomból erős harcot akar kezdeni a kormány ellen. Ezt a harcot előzte meg a betiltási rendelet, amely azonban a vajdasági elkéseregését még jobban fokozni alkalmasak.

Belgrádi politikai körökben élénken kommentálják a történeteket és kíváncsian várják a párt és a lap betiltásának következményeit, mert az az általános felfogás, hogy a kormány ezzel a lépéssel felégetett minden hidat maga mögött a kiegyezés felé és hogy az erők utolsó összecsapása már nem késhet sokáig.

hetséges művészcsoport felszabadult nagy törekvéssel ragadta magához a művészet haladásának irányítását. Akarásuk célban forradalmi, új és nem értéktelen. A háborús mentalitás letisztulása-képen szinte az alkotóvágy dühével vetették magukat új utakra és próbálkozások felé. A forradalom szabadságérzete pedig megadta a lehetőséget a művészet korlátainak áttörésére. A régi iskola bázisaira támaszkodva egy új, kifejezésben gazdag, témákban impozáns művészetet teremtettek, a „Junge Kunst“-ot. Hogy ez legjobban Németországban sikerült, annak oka az, hogy ahol a germán munkakészség produktivitást sejt, páratlan energiával iparkodik az új értékeket megszerzeni. Ezért illeti az új művészet megteremtésének dicsősége is főleg Németországot.

Imre Andor ennek az új művészetnek hangos-zavú és nagyraihivatott hirdetője. Nem véletlen, hogy mindjárt az első sorokban mint neves atléta aposztrotáltuk Imrét. Imre Andor atléta-sága a művészetén is erősen visszatükröződik. Képei csaknem kizáróan a mozgás problémájával foglalkoznak. Tudjuk, hogy a mozgás érzékeltetése a legnagyobb és eddig a legmegoldatlanabb művészi feladatok egyike. Amint Imre ezen a téren élénk tárt, az már tulmegy az utatkeresés határain. Képei a tömegmozgás és az egyéni lendülések való-ságos tobzódása. És mindent a végtelenségig leegyszerűsített vonalakban fejez ki. Szédületes gyors-

ságok kifejezése körbe és előrehaladó mozgás, groteszk billenések és főleg a tánc mozgása az, ami Imre megfigyeléseit foglalkoztatja. Aktjait a test megnyújtásával ideálisan felfokozza. De csak ott, ahol abszolút mozgást akar kifejezni. A robusztus erőt, a munka mozgását, már vastag, nyers izmokkal érzékelteti. Legszebb két képe talán a táncoló akt és a Munka című kép. Problémáinál a belső elgondolások és nem pusztán a külső meg-látások nyújtják a megoldást. Imre Andor kiállít-ása olyan nagyraihivatott művészi erőről tesz bi-zonyosságot, hogy nevével alighanem még igen gyakran fogunk találkozni a képzőművészet terén.

B. M.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

G. Pál, Jibou. Önt tévesen informálták. Elvben tényleg nem vállalkozunk pénzek kezelésére s ezért a felhívást is úgy közöltük, hogy az adományok a zsidói főrabbi urhoz címzendők. Ha azonban erre a célra hozzánk befolyt pénz, csak természetes, hogy nem utasítjuk vissza, hanem rendeltetési helyére juttatjuk.

H. Mayer, Suceava. Im falle, wenn Sie im Besitz offizieller Dokumente sind über Ihr Aufenthalt in Rumänien zur Zeit der Okkupierung, werden Sie gewiss einen Heimatschein erhalten.

Hü olvasó, Cluj. Levelét áttettük az Erdély-részi Palesztinahivatalhoz (Calea Regele Ferdinand 48.), amelytől pontos felvilágosítást fog kapni.

L. Imre, Sibiu. 1. A külön „Erdélyi Kolónia“ rovat csak elszámolási formája a Keren Kajemet bevételének, amelyek teljes összegükben az erdélyi kolónia földjének megváltására szolgálnak. 2. Erre a kérdésre a CFR. temesvári üzletvezetősége tud csak feleletet adni. Analóg a helyzet a román-csehszlovák határon, ahol a román vasut cseh területen halad át. Valószínűleg a temesvár—báziási vonalon is úgy van, hogy a Báziásra utazók jugoszláv területen nem hagyhatják el a vonatot. Leg-célseztérűbb azonban Orsováig vasutot és onnan hajóval utazni. 3. A Dunán román, szerb, magyar, cseh és osztrák vállalatok hajói közlekednek, amelyek címét az orsovai révkapitányságtól tudhatja meg. Azt, hogy Galactól Báziásig mennyi ideig tart és mibe kerül az ut, szintén csak valamelyik hajóvállalattól tudhatja meg.

H. István, Érszakácsi. 1. Dicsőretet érdemel, hogy egy harmadik gimnazista verset ír Palesztináról és reméljük, hogy idővel az írásai közölhetők is lesznek.

D. Mózes, Tileagd. Kívánságát, sajnos, a kiadóhivatal nem teljesítheti. Ellenben ön is részesülhet abban a kedvezményben, amely minden rabbira, tanítóra és metszőre vonatkozik, hogy a lapot féláron kapja. 2. A kérdezett cím: Calea Regele Ferdinand 35.

Hü olvasó, Ludosul de Mures. A szegedi olcsóbb, az olasz hiresebb.

Megjelent

a minden zsidó háznál nélkülözhetetlen népszerű zsidó történelmi könyv:

Zsidó történet — zsidó kultura

Első rész

IRTA DR. FÜRST OSZKÁR

Ára 50 lei

Ifjúsági egyesületeknek csoportvétel esetén nagyobb kedvezmény. Megrendelhető a Tarbut központi irodájában Cluj, Calea Regele Ferdinand 48. sz.

A „Hercules“-Tápsör páratlan minőségű Czell-Sörgyár Cluj-Kolozsvár

HIREK

— Az Uj Kelet sz. egyetemes erdelyi es bansagi zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay Janos es dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő.

Az Uj Kelet cikkeinek atanyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg. Hirdetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 20 lei, fél évre 380 lei, egész évre 750 lei.

Májusi eső

Április mindig a szeszélyes, változékony, esős es szeles időjárás hónapja volt, májusban azonban mindig kisütött a nap. Jött a május és megregulázta az időjárást, véget vetett a kellemetlen és pontokig ható hideg szelek uralmának és ha volt eső, az csendes, nyugodt, meleg, ugynevezett májusi eső volt, amelyet nagyanyaink felfogtak és felfogtak belőle egy kancsóra valót, mert azt tartották róla, hogy puhítja és szépíti az arcbőrt.

Az idei május elteledekezett kötelességéről, nem szüntette meg a szelek rakoncátlan hancurozását és nap nap után kellemetlen, csunya és gyakran jéggel párosult esőt zúdít a nyakunk közé. Alig múlik el nap, hogy zivatar ne legyen és ezek a zivatatok pontos kiszámítottsággal akkor keletkeznek, amikor a májusra és a tavaszra való hivatkozással legvilágosabb és legkönnyebb tavaszi ruhánkat vesszük fel.

Tagadhatatlan, hogy az időjárás nem tartja be azokat a szokásokat, amelyek szerint éveken keresztül jött és ment. Sokféleképen magyarázzák ezt az irányváltozást, sokféleképen magyarázzák a szokatlanul sok és zivataros esőt, munkatársunk felkeresett különböző tényezőket, akik a nagy esőzésekéről a következőket mondták:

A történelemtudós: A háboruban sokat ágyuztak és az ágyuzás telkavarta a légrétegeket. Ez az oka annak, hogy már hatodik esztendeje rendszertelen az időjárás. A háború előtt azzal vigasztaltuk magunkat, hogy a kellemetlen időjárás a harmincéves háború következménye.

A börziánér: Az időjárás azokkal szolidáris, akik nemrég a bécsi tőzsdén frankban spekuláltak. Arra számítottak, hogy a frank esni fog és a frank emelkedett. Most legalább az eső — esik.

A nyári vendégfő: Kérem, én teljesen tisztában vagyok azzal, hogy miért esik az eső. Egészen bizonyos, hogy a szinigazgatók, a mozgósíntáztulajdonosok és a téli mulatók tulajdonosai érdekében vannak az általános esőzések. Hiába, a proreklók...

A költő: Azért esik most folyton, mert én világéletemben peches ember voltam. Most is lyukaz a cipóm. De legalább verset írok az esőről.

A mezőgazda: Isten küldi ezt az esőt, mert tudja, hogy szüksége van rá a földnek.

A fürdőigazgató: Isten küldi ezt az esőt, mert nagyon haragszik ránk.

A katona: Bár a rendjeleső volna olyan sürű.

A köztisztviselési hivatal: Legalább nem kell sepegetni az utcákat: elmossa a szemet az eső.

A virágok: Igaza van annak a közmondásnak, a jóból is megárt a sok.

Az albérlő: Mindig vágytam arra, hogy megkezdjék a jó idő és ne kelljen kellemetlen, de kicsi szobában alni. Most bizony, amióta ilyen jól esik, nagyon jól esik a szoba. A háziur ezt sejtette, azért stájerolt.

A kofa: Azért emelkednek az árak, mert az eső esik. Viszont ha nem esik, akkor is emelkedni fognak az árak.

Válasz az állampolgársági törvény elleni akcióra: Eső után köpenyeg.

Az eső pedig nem törődik a kommentárokkal és magyarázatokkal, az eső nem hagyja magát betöltyölni és rendületlenül esik. (t. l.)

— **A palesztinai főrabbi a Fehér Házban.** Washingtonból jelentik: Ábrahám J. Kuk palesztinai főrabbi jelenleg Amerikában tartózkodik és kiállgatáson jelent meg Coolidge elnöknel a Fehér Házban. A főrabbi a zsidóság köszönetét töltyölte az elnöknek és az amerikai törvényhozásnak, mert lehetővé tették, hogy Palesztinában zsidó nemzeti otthon létesüljön. Coolidge elnök válaszában kijelentette, megtiszteltetésnek veszi a főrabbi látogatását, hangsúlyozta, hogy kiválóan fontosnak tartja Palesztina mielőbbi felépülését és szerencsét kívánt a főrabbi amerikai missziójához. Ábrahám J. Kuk Newyorkban felkereste Sir Esnes Howard angol nagykövetet, aki rendkívül szívélyesen fogadta és látogatását még ugyanaznap viszonyozta.

— **Csökkentik a cseh állami tisztviselők létszámát.** Prágai jelentés szerint a jövő évi állami költségvetést nemcsak az egyes reszortokban történő levonásokkal, hanem alkalmazottak elbocsátásával is fogják tehermentesíteni, mivel az állami tisztviselők fizetését már nem lehet tovább csökkenteni. Az osztrák és magyar minta szerinti el fogják bocsátani a felesleges állami tisztviselőket, amit a koalíció ötösbizottsága már régebben elhatározott, de csak most fogják realizálni. A kormány már megkezdte a tárgyalásokat az állami alkalmazottak szervezeteivel.

— **Letartóztatott vagonfosztogató.** A rendőrséghez az utóbbi időben több feljelentés érkezett, hogy a vasut mellett levő csudában elhelyezett vagonok tartalmát ismeretlen egyének megdézsmálják. A vasuti rendőrség a tegnapi napon letartóztatta Márton Zsigmond munkást, aki a Szenes Károly cég kárára több ezer lej értékű deszkát és épülettát lopott ki a vagonokból. A letartóztatott vagonfosztogatót átadták az ügyészségnek.

— **Nem halt meg Stramer szinigazgató.** Körülbelül két hónap óta kőszá hir járta be Erdélyt, hogy a Habima zsidó színtársulat közkedvelt igazgatója S. Stramer szívézhűdésben meghalt. Stramer szinigazgató halálhírét magunk is olvastuk csehészlovákiai és erdélyi lapokban, de mert nem találtuk egészen megbízhatónak, nem foglalkoztunk vele. Ez az óvatosságunk alaposnak bizonyult is, mert az állítólag meghalt Stramer igazgató ma levelet írt az Uj Kelet szerkesztőjének, amelyben értesíti, hogy nem halt meg és egyáltalán nincs szándékában ezt a sportot úzni. Pompás egészségnek örvend és a színház anyagi prosperálásával is tőkeltesen meg van elégedve. Repertoárját teljesen felfrissítette s tizenhat tagra kibővített társulatával jelenleg Trecsénben játszik. Előzőleg a színház Kassán vendégszerepelt, ahol nyolcszáz főnyi közönség frenetikus tetszésnyilvánítása mellett mutatta be Salom Asch: Gott der Rache című drámáját. Legközelebb Pozsonyba mennek át a jiddis színeszek, onnan pedig Zsolnára, Mährisch-Osttrauba, Brünnbe, Prágába, a tündőszezonban pedig Karlsbadba. Végül a szinigazgató halás üdvözlét küldi az erdélyi közönségnek, amelynek reméli, hogy még sok kellemes estét fog nyujtani társulatával.

— **Tizenöt napos elzárásra ítélték az önhatalmaskodó rendőrszűt.** Még a mult év őszén történt, hogy Pap József városi tisztviselő feleségével a román operából hazafel tartott. Utközben közömbös dogokról beszélgettek, amibe a hátuk megett ballagó Petru Toma rendőrlégénységi tiszt állandóan beleszólt. Pap felszóltotta a rendőrszűt, hogy állandó közbeszólásaival ne zavarja. Petru Toma a figyelmeztetésben tekintélye megsértését látta és azonnal rárohant Pap Józsefere, akit többször arculütött és bekísért az elsőkerületi rendőrséghez, ahol megverte és reggel három óráig fogvatartotta. A megvert tisztviselő kiszabadulása után hivatalos hatalommal való visszaélésért feljelentést tett Petru Toma ellen. A kolozsvári törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet és az önhatalmaskodó rendőrszűt, aki időközben megvált a rendőrség szolgálatából, tizenöt napos elzárásra ítélte, de az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette.

— **Adakozás a zsidói samesz családjának.** A harctéren szerzett tudósbajban nemrég meghalt Fogel Tóbiás zsidói samesz nyomorgó családjá, özvegye és hét árvája javára Rosenfeld Helén kétszáz lejt küldött be hozzánk a zilahi Zsidó Leányegylet részéről. Az összeget, amellyel az Uj Kelethez juttatott adományok összege 300 lejre növekedett, postára tettük.

— **Terjed az álomkór Angliában.** Londonból jelentik: Az álomkór Angliában veszedelmes arányokat ölt. A hatóságok minden óvintézkedést megtettek.

A dési poale cedek 9-es jelölőbizottsága

Hirdetmény

A dési poale cedek iparosmesterek és munkások jótékony és segélyező egylete tudomására hozza tagjainak, hogy évi rendes tisztújító közgyűlését 1924. évi május hó 11-én d. u. 3 órakor fogja a dési izr. iskola nagytermében megtartani, amennyiben a tagok kétharmadrésze meg fog jelenni, ellenkező esetben 1924. évi május hó 18. napjának d. u. 3 órakor ugyancsak a fentjelzett helyen a megjelenetekre való tekintet nélkül fogja megtartani.

Zelmanovics Lajos Mezei Albert
a 9-es bizottság elnöke jegyző

— **Letartóztatott vámtiszt elkobzott pénzek sikkasztásáért.** Budapestről jelentik: Szabó Zoltán vámtisztet, aki a bécsi gyorsvonaton a valutaellenőrzést végezte, többmillió elkobzott pénz elsikkasztásáért letartóztatták.

— **Öt lejte kerül Budapestén egy újság.** Budapestről jelentik: A reggeli lapok kivétel nélkül megjelentek. Az egyes példányok árát hétköznapokon kétezer, ünnepepon háromezer koronára emelték fel, ami körülbelül öt, illetve hat lejnek felel meg.

— **Magyarországra érkezett az első köztársasági török követ.** Budapestről jelentik: Husrev bej, a török köztársaság első követe tegnap Budapestre érkezett. A követ tiszobás lakást bérelt a Hungária szállóban, ahol fogadta az újságírókat. Kijelentette, hogy megbízólevelét még ezen a héten bemutatja a kormányzónak.

— **Halálos ítélet Debrecenben.** Budapestről jelentik: A debreceni büntetőtörvényszék pénteken kezdte meg Rác Kálmán és Bagdi Gyula bűnpérek tárgyalását. Az a vád ellenük, hogy 1919 júliusában a román megszállás alatt lévő Debrecenben több rablást követtek el, azután Erdélybe szöktek és kirabolták Bethlen Györgyné grófnőt, majd 1923 áprilisában visszatértek Debrecenbe. Ekkor az élfogatásukra kiküldött detektivekkel harcba keveredtek és Rác Kálmán revolverral agyonlőtte Tóth János detektivet. A törvényszék emiatt Rácot kötéltáti halálra, Bagdi Gyulát pedig hatévi feyházra ítélte.

* **A Nemzeti Alap közleményei.** A K. K. L. erdélyrészi irodája a következőket közli biztosáival és az olvasóközönséggel: A K. K. L. jeruzsálemi főirodája szerte a világon dolgozó önkéntes munkatársai érdekében és összeköttetései megteremtésére, végzett munkájuk megismerésére és új módszerek bevezetésére „Unser Fonds“ címen havonta megjelenő Buletint indított meg, melyet a K. K. L. erdélyrészi irodája a K. K. L. biztosoknak már szét is küldött. Lag-Beomkerkő gyűjtettek fa és más adományokat, rendezetek ünnepeket a K. K. L. javára! — A K. K. L. legközelebbi kiutatása az Uj Kelet hetilapjának következő számában fog megjelenni.

— **Ipari tanfolyam leányok és asszonyok számára.** Az erdélyi Zsidó Árvagondozó kolozsvári helyicsoportja ipari tanfolyam létesítését határozta el, ahol kosárfonást, szőnyegszűvét és háziárvagondozást fognak tanítani. A tanfolyamra elsősorban árvalányokat és özvegyeket vesznek fel, jelentkezhetnek azonban más nők is, akik kenyérkereseti célból kívánják ezeket a mesterségeket elsajátítani. Jelentkezni lehet az Árvagondozó irodájában: Str. N. Filipescu (Szentlélek-utca) 1. szám alatt.

— **Marianka a sorozáson.** Csehország egyik kisvárosában történt az alábbi rendkívül pikáns szituációt teremtő história. R. Marianka, a városka egyik legcsinosabb leánya behívót kapott a sorozóbizottsághoz, mert betöltötte azt az időt, amelyet a törvény a katonáskodásra előír. Marianka meg is jelent a sorozóbizottság előtt, ahol a szép leányt nagy meglepetéssel fogadták a bizottság tagjai, azonban nem fogadhatták el indokul azt, hogy a sorozásra behívott egyén — leány. Mariankát külön szobába vitték és ott a kerületi orvos a sorozást vezető katonaozrossal a leányt szabályosan le sorozta és megállapították, hogy Marianka tényleg a gyengébb nemhez tartozik, katonáskodásra nem alkalmas és valószínűen az anyakönyvben való téves bejegyzés folytán kézbesítették neki a sorozócédulát.

— **Az ausztráliai menyasszony.** (Bemutató a Select-mozgóban.) Kedves, ötletes és végtelenül bájos mese, amelyet egytől-egyig szimpatikus színészek játszanak, jókedvű, szerelmi história, amely tele van a dán filmművészet által termelhető kacagtóbbnál-kacagtóbb és amellet sohasem trivális ötletekkel. A filmkultura egy igen magas csúcst jelenti ez a darab, amelyet még grandiózusabb tesz Pat-nak és Patachon-nak, a burleszk humor két kiválóságának szereplése. Ez a két ember nem kapcsolódik be szigoruan a darab meséjébe, ennél a darabnál inkább ráadásként szerepelnek, de a ráadás van olyan, mint a darab és különállón is megállná helyét. Mindent egybevetve, Az ausztráliai menyasszony az utóbbi évek legkiválóbb vigjátéka, amit a zsufolt ház és a közönség hangos kacaja is igazol.

* **Észak- és Délamerikába utazók kérjenek** azonnal prospektust „Cosulich Line“-től Bucaresti, Calea Grivitei 131.

ÜZENETEK

esseu informáltak. Elv. k pénzek kezelésére s kőzöltük, hogy az adórhöz címzendők. Ha k befolyna pénz, csak kítjuk vissza, hanem

a falle, wenn Sie im ind über Ihr Aufent- t der Okkupierung, eimatsschein erhalten. áttették az Erdély- ea Regele Ferdinand ositást fog kapni.

on „Erdélyi Kolónia“ a a Kereni Kajemet szegükben az erdélyi szolgáltak. 2. Erre üzletvezetősége tud a helyzet a román- román vasut cseh a temesvár—báziási báziásra utazók jugs- ak el vonatot. Leg- vasuton és onnan román, szerb, magyar, hajói közlekednek, kapitányságtól tud- Bázisig mennyi z ut, szintén csak hatja meg.

Dicséretet érdemel- a verset ir Palesz- rel az írásai közöl-

ágát, sajnos, a kil- lenben ön is része- a, amely minden vonatkozik, hogy a lezett cím: Calea

Mures. A szegedi

nt
ülözhetően
ni könyv:
net—
ura
ZKÁR

oportvétel
Megren-
rodájában
d 48. sz.

laj-
olozsvár

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Kedd: Hollandi menyecske, Operette újdonság, Kolbayval, Somogyival, Tolnayval, Berkével, Bányással
Szerda: Antonia, Újdonság először, Premier bérlet 57. szám.
Csütörtök: Antonia, Másodszor, Napi bérlet 125. B.
Péntek: Antonia, Harmadszor, Napi bérlet 126. C.
Szombat d. u. Dolovai nábob lánya, Mérsékelt árakkal.
Szombat este: Rigoletto, Baranyai Jolán vendégjátékával, Premierbérlet 58.
Vasárnap délután: Pacsirta, Baranyai Jolán vendégjátékával, Mérsékelt helyárakkal.

MOZGÓK MŰSORA

Select-Mozgó: Pat és Patachon! Egész heti játékműsor. Ausztráliai menyasszony. Elsőrangú film vigjáték 5 felvonásban. A legújabb feltűntetést utólrhetetlen dán komikussal, Pat és Patachonnal a főszerepben. Ez a vigjáték sokkal jobb a "Hamlet a leánynevelőben" című vigjátékunknál, mellyel egyetlen csapásra meghódították Kolozsvár közönségét. A filmtéchnika felülmúlhatatlan film-szerepe.

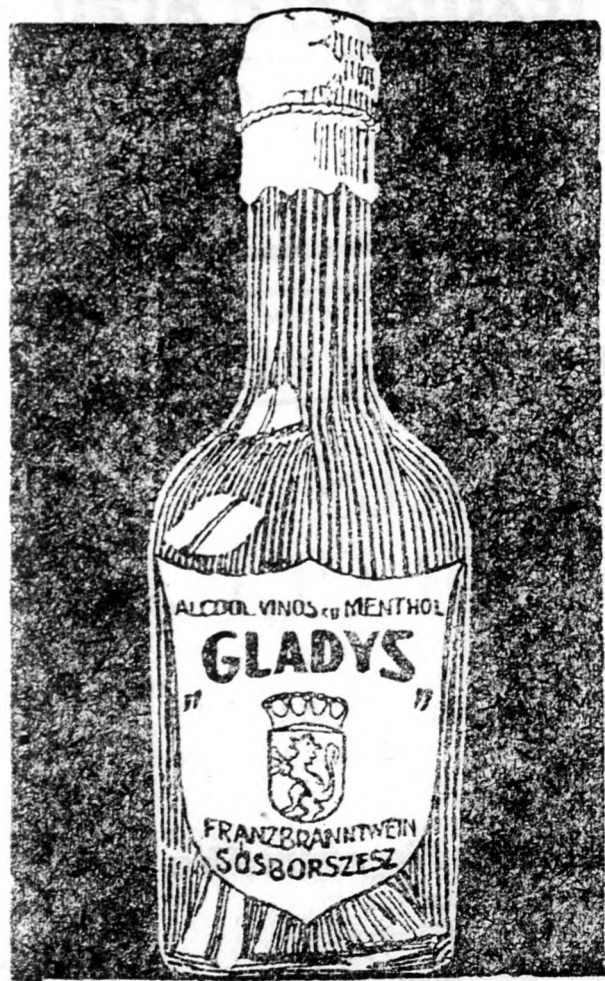
Uránia-Mozgó: Zelnik Frigyes! Festenberg előf. Kötöny kalandortörténet 6 felvonásban Salen Frigyes kézirata nyomán. A grófleány és a pincér szerelmi regénye. A film véges-végig érdekes és mulató s közvetlen közelről mutatja be az élet árát.

Apollo-Mozgó: Nagy kalandorszenzáció. A *Sötétség gyermekei I. rész.* Nagystilű kalandordráma 2 részben és 10 felvonásban. Főszerepekben Grith Hegesa, Mierendorf, Bernhard Götzge és Huszár Károly. A dráma egyik része egy hatalmas óceánjárón játszódik. Az amerikai milliárdosnő szerelmi regénye a munkással szemben. Nagy film!

Hirdetmény

A satu-marei (Romania) statusquo ante izr. hitközségnél a főkantori állás, továbbá egy metszői állás azonnal betöltendő. A főkantortól megkívánjuk, hogy szépségese hanggal bíró, zeneileg képzet és énekkar szervezésére és vezetésére képes előrendű énekes legyen és konzervatív életmódot folytasson. A metsző szigorúan konzervatív előéletű, *שומר וקיים*, kitűnő *בעל תפילה* és *מודל* legyen és megfelelő konzervatív *קבלות*-szal bírjon elismert *רב*-től. Fizetés mindkét állásnál megegyezés szerint, azonkívül lakás, 4 öl tűzifa és szokásos meléjajutalmak. Működési bizonyítványokkal és ill. *קבלות* másolatokkal felszerelt és életkort és családi állapotot, valamint születési és illetőségi helyet feltüntető pályázati kérvények mielőbb, de legkésőbb június 31-ig alulírott elnökhöz küldendők. Utiköltés csak a meghívottaknak térítetik meg.

Princz Armin elnök

"Gladys" sósorszesz üdit,
"Gladys" sósorszesz erősít,
"Gladys" sósorszesz fájdalmat csillapít

Gyártja Herczeg Géza vegyészeti gyára Cluj

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid, nürnbergi-, diszműáru és játékaru nagykereskedése

Nussbaum Testvérek

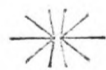
Târgu-Mureş (M.-Vásárhely) Tel. interurban 200

ELADÁS CSAK VISZONT-ELADÓKNAK

Név-jegyeket,

születési,
eljegyzési,
esküvői
kártyákat
és mindenféle
mulatsági
meghívókat
legszebb
kivitelben
készít a

Kadima-nyomda
Cluj

BERSON

gumisarkot és gumitalpat

erősítsen cipőjére, cipészével mert nemcsak pénzt takarít meg, hanem egyúttal kiméli lábát és cipőjét. Lloyd 2502

Figyelem a nagy vashíd sarkáral A címre 11g. elfon

Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legelőcsőbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísztárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

Havre—New-York

Gyorspostajáratok
Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA“

Pasagiul Comedia
BUCURESTI

és „RECLAMA“ CLUJ

Rador 903

Használjunk kizárólag

PLANTOL

כשר

legjobb növényzsírt, mert ez tiszta, egészséges és kiadós!

Főtisztelendő Fuchs Benjámint nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

Állásajánlatok

Állásajánlatokat elvállal

ALD JAKAB
ne, Cluj-Kolozsvár,
szul(Széchenyi-t.)13

ÁRÁK!

VICTORIEI 24.

-Sör!

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Alláskeresőknek 30% kedvezmény

Mindenemü gyógyóvénnyeket vásárol legjobbnapi árákon, minta alapján, Fischer Sándor Timișoara II. 7154

Gépműhelyünkben mindenféle gépmunkálatok elkészítését, különösen autók és motorok javítását és átalakítását vállaljuk. — Autógenhegesztést végzünk, hengerek rovátkolását és csiszolását pontosan cszközöljük. „Economia“ Kereskedelmi és Ipari r.-t. Oradea-Mare, Piata Mihai Viteazul 1. 7155

Olcsó házhely
a tisztviselőtelepen eladó. Cím a Kadima-nyomdában

Ismeretség hiányában megismerkedne házasság céljából jobb családból való izraelita urleánnyal 25 éves, önmálló divatárkereskedő. Leveleket dupla horítékban hozomány megjelöléssel a kiadó továbbít „Orient“, jelige alatt. 7164

Angol nyelvmester
egyetemi végzettséggel, 3 hónapi május elején megnyitó kurzus alatt angolul beszélni és írni megtanít. Értekezés: Strada Avram Jancu 18. este fél 8 után. 7168

Értesítés. Tisztelettel értesítem a n. é. nyaralóközönséget, hogy Rievel ur algógyi orth. sakterrel együtt algógyifürdön (Hunyadmegeye) az egész időnyre orth. kóser konyhát állítok fel. Több éven át szerzett alapos praktizisom alapján biztosítom a n. é. közönséget, hogy a legkényesebb igényű vendéget is ki tudom elégeíteni. Szives pártfogást kérek: Májer Samuné Orastie. 7178

Eladó egy 720 mm hátul zsákos osztályozos Hoffher-csésplő, 6—8 HP fekvő Benz-motor komplett felszerelve, üzembépes állapotban. Esetleg eserélek kisebb oldalzsákkal P. Rosenbaum, Sörház-u. 32. Szászrégen. 7179

Izr. nevelőnő 3 gyermek mellé, aki háztartáshoz is ért, felvétetik. Krausz Viktor Gyalu. 7185

ספרים

ענין המש מאות
יש למכור אבל רק
ביחד. והרוצה בהם
יכתוב לארמניסט
ראשיאן של האלה
זה על סימן "ש"ם

Üzemvezető-tégláetőmester, elsőrendű bizonyítványokkal, állását változtatni óhajtja. Megkeresést „Elsőrendű szakember“ jelíge a kiadóhivatalba kér. 7012

Belvárosban uri családnál két urileány lakást és teljes ellátást kaphat. Cím a kiadóban. 7145

Eladó egy 14-es tenniszrakett. Értekezni Moskovits edényüzlet, Széchenyitér 11. 7188

Egy üzembépes gyapjufésülő és vasesztergapad eladó. Cím a kiadóban. 7189

Egy négyjratu vándorlómalom cilindrszítával szivógázmotorhajítással eladó. Cím a kiadóban. 7189

Fűszerkereskedőség, izr., nőtlen, azonnali belépésre kerestetik. Román nyelvismeret, jó kézírás megkívántatik. Ajánlatok Sinberger Salomon Blaj címre küldendők. 7180

Reichsdeutsche Jüdin mit guten Zeugnissen französisch, Klavier sucht sofort Stellung, Kinder von 4 Jahr an. M. b. Dr. Ábrahám, Petroseni. 7183

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár
Cluj, Calea Regele Ferdinand 13. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgönyc.: Juvaero, Cluj
Ékszerárugyártás, nagykereskedés
Fogásztli arany és farrasztli * Arany, ezüst és platina beváltások
Kienzie és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezhst tárgyakban nagy lerakat.
Csak viszontelárusítóknak!

Rapid 4 és 6 csapos sörlefejtő készülékek Gloria és korona dugaszoló-gépek, valamint az összes alkatrészek külön kaphatók a Banca Industrială și Comercială-nal, Cluj, Strada Regina Maria 9.
Parafa- és koronadugót állandóan raktáron tart

FRANCIA HAJÓZÁSI TARSASÁG
Direkt vonalak — átszállás nélkül
Constanța
direkt
Newyork
Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța-Délamerika
Constanța-Canada
Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet „Sarnia“ Pasagiul Comoedia, Bukarest és a „Reclama“ Cluj Rador

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-
nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Baritiu (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Villamostelepek
építését garancia mellett vállalja:
Zsigmond János
elektrotechnikai vállalata és mérnöki irodája
Cluj-Kolozsvár, Str. Vlahufa (volt Bólyal-u.)
Ujonnan berendezett modern nagy gépjavitó-és tekercselőműhely. Szakszerű javítások és áttekeresések. Gyenge áramú és magas feszültségű berendezések. — Hálózatok tervezése és építése

Telefon 758
INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ
★ **Románia legnagyobb textilgyára Arad** ★
ARADI TEXTILGYAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Telefon 758

SZÖRMÉK ÉS SZÖNYEGEK MEGÓVÁSÁT VÁLLALOM!
MODE DE PARIS
S. EISENSTÄDTER CLUJ
Felvételi helyek:
TIMIȘOARA, Szentgyörgy-tér 1. Tel. 23-01
CLUJ, Piata Unirei 12. Telefon 7-68
ALBA-IULIA, Strada Regele Ferdinand 4. sz.
Szücsök és szörmekereskedők figyelmébe!
Angrosztály Cluj, Calea Victoriei 2. Telefon 724

Modern üvegesiszolda és tükönárugyár
PÉCHY ÉS TÁRSA
ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20
Készíti a legszebb tüköröket és butor-üvegeket minden méretben és Ujrafoncsorozás mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Szőlőoltvány
amerikai alanyvessző
garantált fajtisza kapható
Caspari Fr.-nél, Medgyes
Tessék úrjegyzéket kérni!
Kappel Anzeige Sibiu

Figyelem!
Porcellán és fayancetányérok. Étkező és kávékészletek. — Mindenféle pohárú, demjónok. Üvegezés és képkerezés
Legolcsóbb beszerzési forrás
Engros Endetail
Ausländer Rudolfnál
Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 37. sz. alatt az Uránia-palota mellett.

A tavaszi divat legszebb anyagai nagy választékban megérkeztek
Köpeny-, costum-, ruhaanyagok. Mintás maroquen jumperre, sálra, kalapokra. Elsőrendű minőségek Gyári árak
Grünwald és Steiner
női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piata Unirii No. 12. Telefonszám 9-61